

คู่มือการท่องเที่ยวในมิติ เศรษฐกิจพอเพียง

ISBN : 978-974-7793-87-1

ที่ปรึกษา รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย
และ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ดร.ณัด บุญชัย

ผู้เขียน/ถ่ายภาพ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูลีห์ ชูชาติ

พิมพ์ครั้งที่ 2 มีนาคม 2562

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

จัดพิมพ์โดย ศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
202 ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300
โทรศัพท์ 0 5388 5555 โทรสาร 0 5388 5556

ออกแบบ/พิมพ์ที่ วณิชการพิมพ์ 14/2 หมู่ 5 ตำบลสันผีเสื้อ
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300
โทรศัพท์ 0 5311 0503-4 โทรสาร 0 5311 0504 ต่อ 15

คำปรารภ

การจัดพิมพ์ ครั้งที่ 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้จัดทำโครงการการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามนโยบายและแผนพัฒนามหาวิทยาลัยปี 2561 – 2564 และได้ดำเนินการแล้วหลายพื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน ประสบผลสำเร็จด้วยดี

หนังสือคู่มือการท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสื่อการสอนการฝึกอบรมของการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้เพราะการสร้างชุมชนเข้มแข็งต้องขุดรากเหง้าของชุมชนเพื่อให้ชุมชนเห็นคุณค่าเกิดความภาคภูมิใจส่งผลให้การพัฒนาขึ้นอยู่กับพื้นฐานของภูมิปัญญาในอดีต โดยมีเทคโนโลยีใหม่เข้ามาผสมผสานเพื่อให้เกิดนวัตกรรมที่สามารถปรับตัวได้อย่างกลมกลืน และยั่งยืนในกระแสการเปลี่ยนแปลง

นอกจากนี้หนังสือเล่มนี้ยังเป็นคู่มือการอบรมและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนโดยการน้อมนำกระแสพระราชดำรัส แนวพระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ หลักการเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาประยุกต์ในเรื่องการท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเหมาะสมกับการท่องเที่ยวในชุมชนซึ่งมีพื้นฐานเดิมจากสังคมชาวนา (Peasantry) ที่มีการท่องเที่ยวบางฤดูกาลไม่สม่ำเสมอตลอดปี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ หวังว่าหนังสือเรื่องนี้คงเป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามเป้าหมายซึ่งกำหนดไว้

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย

รักษาราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำนำ

การจัดพิมพ์ ครั้งที่ 2

คู่มือการท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์
ในการร่วมฝึกอบรม และเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่าง
ยั่งยืนในชุมชนซึ่งห่างไกลจากเมืองใหญ่

การท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง เกิดจากการน้อมนำกระแส
พระราชดำรัส แนวพระราชดำริ หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวในเรื่อง ทฤษฎีใหม่ หลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์กับ
การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตกผลึกเป็นนวัตกรรม คือ การท่องเที่ยว
ในมิติเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชน หรือ
เมืองเล็ก ๆ ที่มีนักท่องเที่ยวบางฤดูกาลไม่สม่ำเสมอตลอดปี

ในการจัดพิมพ์ครั้งที่ 2 นอกจากมีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่
เรื่องการท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์
ในการเป็นสื่อในการอบรมชาวบ้าน นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป
จึงได้จัดพิมพ์สื่อการสอนประกอบในภาคผนวกด้วย

ผู้เขียนขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย รักษา
ราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ดร.ถนัด บุญชัย
รองอธิการบดี และผู้บริหารทุกท่านที่ให้การสนับสนุนในการทำงาน
บริการวิชาการ และวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวที่ให้การกำลังใจจนทำงานได้สำเร็จ

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจ
พอเพียงจะเป็นประโยชน์ในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชน
ได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูลิทธิ์ ชูชาติ

ผู้เขียน

สารบัญ

TABLE OF CONTENTS

บทนำ การท่องเที่ยว	01
แนวคิดสำหรับการท่องเที่ยว	13
การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	17
การท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง	25
หลักการจัดธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน	33

ธุรกิจการนำเที่ยวในชุมชน	39
ธุรกิจที่พักในชุมชน	45
การสร้างที่พักแบบอีโคลodgeในชุมชน	51
ธุรกิจร้านอาหาร และเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ	57
ธุรกิจของที่ระลึก	63

ธุรกิจการขนส่งในชุมชน

67

การจัดธุรกิจสปาไทยและนวดแผนไทย

71

ธุรกิจการสอนอาหารไทยและอาหารพื้นเมือง

75

ธุรกิจการขี่ม้าชมไพร

79

ธุรกิจการจับช่ยานพาหนะชุมชนพิเศษ

82

ธุรกิจฟาร์มงู

83

ธุรกิจฟาร์มกล้วยไม้

84

บทสรุปการจัดธุรกิจท่องเที่ยวสำหรับชุมชน

85

ประวัติส่วนตัวและผลงาน

91

ภาคผนวก

94

บทนำ

การท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว (Tourism) คืออะไร

การท่องเที่ยว คือ การเดินทางออกจากบ้านพักเป็นการชั่วคราว ระยะเวลาสั้น เพื่อไปเยี่ยมญาติมิตร การพักผ่อน การประชุมสัมมนา การเล่นกีฬา หรือวัตถุประสงค์อื่น ๆ แต่ไม่ใช่ย้ายถิ่นฐาน หรือการประกอบอาชีพ

ผู้มาเยือน (Visitor) คืออะไร

ผู้มาเยือน คือ คนเดินทางออกจากที่พักเพื่อการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

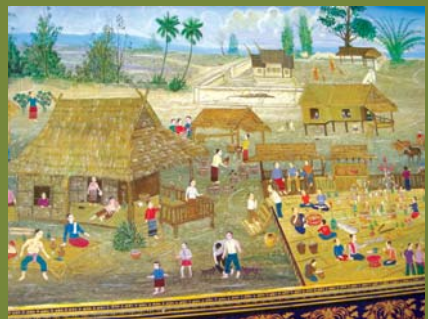
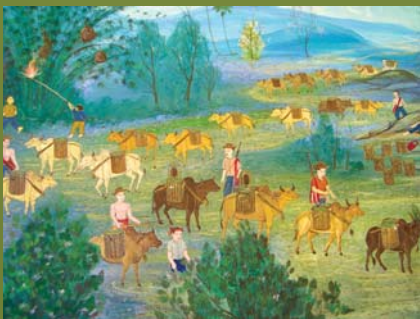
1. นักทัศนาจร (Excursionist) ออกเดินทางจากที่พักแบบเข้าไป-เย็นกลับ ไม่เกิน 24 ชั่วโมง
2. นักท่องเที่ยว (Tourist) ออกจากที่พักไปสถานที่อื่นเกิน 24 ชั่วโมง

ตัวอย่างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากจิตรกรรมฝาผนัง

วัดหนองก่าย

ตำบลสินปายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่

- ทรัพยากรการท่องเที่ยว
- การนำเที่ยว
- การอาหารและเครื่องดื่ม
- การจัดการบริการที่พัก
- การขนส่ง
- การบันเทิง
- การจัดขายของที่ระลึก
- การตลาด
- การบริการด้านความปลอดภัย
และอำนวยความสะดวก

ทรัพยากรการท่องเที่ยว

“ลูกค้ามิใช่บุคคลที่มารบกวนเรา แต่ลูกค้าทำให้ธุรกิจเราอยู่ได้
ดังนั้นต้องบริการลูกค้าอย่างมีคุณธรรม”

การนำเที่ยว

การอาหารและเครื่องดื่ม

การจัดบริการที่พัก

การขนส่ง

การบันเทิง

การจัดขายของที่ระลึก

การตลาด

การบริการด้านความปลอดภัย
และอำนวยความสะดวก

ทรัพยากรการท่องเที่ยว

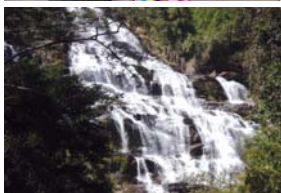
ทรัพยากรการท่องเที่ยว คือ สินค้าด้านการท่องเที่ยวซึ่งต้องเสนอขายพร้อม การบริการที่ดีให้แก่ลูกค้า (นักท่องเที่ยว)

ทรัพยากรการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. **ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ** คือ สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติมีความ สวยงามแปลกตาน่าศึกษา เช่น ระบบนิเวศป่า น้ำตก ถ้ำ ทะเล หาดทราย เกาะ ฯลฯ

2. **ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม** ทรัพยากรการท่องเที่ยวชนิดนี้มนุษย์ เป็นผู้สร้างขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน มีคุณค่าแก่การศึกษาน่าสนใจ เช่น สถานที่และ เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี พิธีกรรม การจัดกิจกรรม ต่าง ๆ

ทรัพยากรการท่องเที่ยวทุกประเภท เพราะบาง แดกหักง่าย ต้องใช้อย่างอนุรักษ์ และระมัดระวัง คำนึงถึงศักยภาพในการรองรับ เช่น อุทยานแห่งชาติแห่งนี้ รับนักท่องเที่ยว ได้วันละ 100 คน เข้าไปมากกว่านี้อาจรบกวนพืชสัตว์ และสิ่งไม่มีชีวิตในอุทยานแห่งชาติ

ศักยภาพในการรองรับ (Carrying Capacity) คืออะไร

ศักยภาพในการยอมรับ หมายถึง จุดจำกัดของพื้นที่ชุมชน หรือบุคคลในการยอมรับ และปรับตัวได้กับสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น น้ำตกแห่งหนึ่งนักท่องเที่ยวเข้าไปวันละ 400 คน ดูแล้วไม่แออัด สามารถเห็นธรรมชาติอันงดงาม ไม่เกิดขยะ สิ้นค้าในพื้นที่รากายูติธรรมนักท่องเที่ยวมาแล้วไม่ผิดหวังเพราะความแออัดยัดเยียด นี่คือตัวอย่างศักยภาพในการยอมรับ

แต่ถ้านักท่องเที่ยวกล่าวว่า “อย่าไปเลย ไม่เห็นชายหาด เห็นแต่คนกับขยะ ราคาสินค้าก็แพง” หรือ “อย่าไปเลยเมือง...เห็นแต่ผู้คนแออัดยัดเยียด วัฒนธรรมเก่า ๆ ไม่มีเหลืออยู่แล้ว ขยะเต็มบ้านเต็มเมือง” นี่คือตัวอย่างการขาดศักยภาพในการรองรับ

มลภาวะ (Pollution)

มลภาวะ หรือของเสียที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์รวมทั้งการท่องเที่ยวได้แก่ อากาศเสีย น้ำเสีย เสียงดังรบกวน ขาดสุนทรียภาพทางสายตา (ภาพที่มองเห็น) แหล่งท่องเที่ยวที่ติดต้องป้องกันเรื่องของเสีย เช่น อุทยานแห่งชาติได้มีการจัดแยกเก็บขยะเพื่อสะดวกในการ “เปลี่ยนขยะเป็นเงิน ทำปุ๋ย และทำลายต่อไป”

ธุรกิจด้านการท่องเที่ยว

ธุรกิจการท่องเที่ยวซึ่งชาวบ้านและชุมชนจัดการได้ควรเป็นธุรกิจขนาดเล็ก เช่น การจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ การจัดการขนส่ง การจัดทำที่พัก การจัดร้านอาหารและเครื่องดื่ม การขายของที่ระลึก การจัดสถานที่บันเทิง ที่พักผ่อนหย่อนใจ การให้บริการด้านการนำเที่ยว การบริการอื่น ๆ เช่น การสื่อสาร การซักรีด การรักษาพยาบาล การนวดแผนโบราณ ฯลฯ

ธุรกิจดังกล่าวแล้ว ชาวบ้านสามารถจัดบริการให้นักท่องเที่ยวได้โดยจัดให้เหมาะสมกลมกลืนกับธรรมชาติ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น เช่น ขายของที่ระลึก ควรแต่งกายแบบพื้นเมือง การสร้างที่พักขนาดเล็กควรใช้สถาปัตยกรรม และวัสดุในท้องถิ่นให้กลมกลืนกับวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น

การตลาดการท่องเที่ยว

การตลาด หมายถึง กระบวนการวางแผนและบริการในด้านแนวความคิด การกำหนดราคา การส่งเสริมการตลาด การจัดจำหน่ายสินค้าหรือบริการเพื่อให้เกิด การแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการ ซึ่งทำให้ผู้บริโภคได้รับความสุข ความพอใจ และบรรลุ วัตถุประสงค์ขององค์กร

จากความหมายดังกล่าวระบบการตลาดถ้านำมาใช้กับการท่องเที่ยวต้องมี องค์ประกอบดังนี้ คือ

1. การผลิตสินค้าหรือบริการ เช่น ที่พัก การขนส่ง อาหาร เครื่องดื่ม ของที่ระลึก และการบริการอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าบนพื้นฐานคุณธรรม และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือบนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. การกำหนดราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพของสินค้าและการบริการ

3. ต้องมีการส่งเสริมการตลาดโดยการโฆษณาประชาสัมพันธ์ การลด แลก แจก แถม สะสมแต้ม หรือการขายตรงผ่านบุคคล

4. ต้องจัดหาตัวแทนจำหน่ายในเมือง หรือขายผ่าน Website

5. จากการกระทำดังกล่าวแล้วจึงเกิดการส่งมอบสินค้าและบริการถึงนักท่องเที่ยว

อย่าลืม!! เมื่อประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวในชุมชนต้อง
โฆษณาผ่านวิทยุ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ จัดทำแผ่นพับ ใบปลิว ป้ายโฆษณา
ป้ายชี้ทางประชาสัมพันธ์ การเสนอง่ายธุรกิจด้วยตนเอง ติดต่อประสาน
กับหน่วยราชการ สถานศึกษา และประสานแนวร่วมระหว่างชุมชนเพื่อสร้าง
เครือข่ายด้านการตลาด

การสร้างเครือข่ายในแนวนอน

คือ การติดต่อประสานระหว่างชุมชนต่อชุมชน เช่น

การสร้างเครือข่ายในแนวตั้ง

คือ การติดต่อประสานระหว่างชุมชน เมือง และประเทศ

แนวคิด

สำหรับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวขยายตัวอย่างรวดเร็ว
และสร้างรายได้ แก่ประเทศชาติอยู่ในระดับ
แนวหน้า ก่อให้เกิดธุรกิจ และการจ้างงาน
อย่างมากมาย

ในปัจจุบันการท่องเที่ยวกำลังขยายตัวเข้าสู่ชนบทหรือชุมชนห่างไกลจากเมือง
ชาวบ้านบางคนปรับตัวเข้ากับการท่องเที่ยว แต่บางคนขายที่ดินแล้วหลบหนีหรือเป็นลูกค้า
ด้านการท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตามเมื่อชาวบ้านปรับตัวเข้ากับการท่องเที่ยว ต้องระลึกเสมอว่า

1. การท่องเที่ยวในชุมชนชาวบ้านไม่เกิดขึ้นตลอดปี มีเฉพาะเทศกาลการจัดกิจกรรม หรือเฉพาะฤดูกาล เช่น ฤดูหนาว (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ฤดูร้อน (ภาคใต้ ภาคตะวันออก) แตกต่างจากเมืองใหญ่ ๆ อาจมีการท่องเที่ยวตลอดปี
2. การท่องเที่ยวเปราะบาง ยึดหดได้ง่าย เช่น ฤดูหนาวนักท่องเที่ยวมาก ฤดูฝนนักท่องเที่ยวน้อยเกิดภัยธรรมชาติ บ้านเมืองวุ่นวาย นักท่องเที่ยวลดลง

3. การท่องเที่ยวไม่ใช่ปัจจัยพื้นฐาน เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม การศึกษาของบุตร ฯลฯ คนต้องใช้เงินในปัจจัยพื้นฐานก่อน เงินเหลือจึงท่องเที่ยว

4. สินค้าการท่องเที่ยว คือ ธรรมชาติที่สวยงาม วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น การบริการที่ดีมีคุณธรรมต่อลูกค้า ดังนั้นต้องจัดการท่องเที่ยวอย่างอนุรักษ์ ให้เศรษฐกิจพัฒนาไปได้ควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อม และสังคมวัฒนธรรม

5. ชาวบ้านควรจัดทำธุรกิจการท่องเที่ยวขนาดเล็กบนพื้นฐานของวัฒนธรรม และศิลปะท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความประทับใจ การสร้างงาน การกระจายรายได้ และการอนุรักษ์ รื้อฟื้นภูมิปัญญาเดิม

6. ชาวบ้านหรือคนในชุมชนควรทำการเกษตรแบบผสมผสาน หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่กับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

7. นักท่องเที่ยวต้องการสัมผัสบรรยากาศในชนบทที่มีธรรมชาติบริสุทธิ์ และ วัฒนธรรมการท่องเที่ยวในชนบทต้องขยายตัวเพิ่มขึ้น อย่าเพิกขายที่ดินให้นายทุน ปรับตัวเองเข้าหาการท่องเที่ยว ควรยึดอาชีพการท่องเที่ยวควบคู่กับอาชีพเดิม

8. มหาวิทยาลัย และหน่วยงานของรัฐบาลยินดีช่วยเหลือชาวบ้าน

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism)

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพิ่งเกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ เมื่อประมาณ 20 กว่าปีมานี้เอง (หลัง พ.ศ. 2535) หรือหลังจากการตกผลึกของแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (พ.ศ. 2530) หมายถึง การพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในปัจจุบันแต่ก็คงสภาพไว้เพื่อคนในอนาคต การพัฒนาต้องกระทำอย่างเกื้อกูลทั้ง 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม (ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ อากาศ น้ำ เสียง ขยะ ฯลฯ) และสังคม (ศิลปะ วัฒนธรรม) เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์อย่างกลมกลืน มันคง สามารถคงสภาพเดิมไว้ได้จนถึงลูกหลานในอนาคต

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้แนวคิดมาจากการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยยึดหลักการพัฒนา 3 อย่างเช่นเดียวกัน

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีการจัดการทรัพยากรทั้งหมดเพื่อตอบสนองความต้องการด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุนทรียภาพของมนุษย์ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องรักษาวัฒนธรรมความมั่นคงของระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และคุณค่าชีวิตให้มั่นคง

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างเบาบาง (Low Impact) ต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมในท้องถิ่น ขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้เกิดการกระจายรายได้ และการจ้างงานต่อคนในท้องถิ่น

การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการกระจายรายได้ การจ้างงาน

องค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) ได้กำหนดหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. การจัดการท่องเที่ยวต้องอยู่ภายใต้ขีดความสามารถรองรับได้ (Carrying Capacity) ทางด้านเศรษฐกิจ จิตวิทยา สิ่งแวดล้อม และสังคม
2. ต้องตระหนักถึงความต้องการของชุมชนท้องถิ่น เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม และกระจายประโยชน์สู่ท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม (Local Needs/Participation Benefit)
3. กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต้องให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อผู้มาเยือน (Quality Experience)
4. ให้ผู้มาเยือน หรือนักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว และผู้คนท้องถิ่น (Learning and Understanding)
5. เน้นการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่สะท้อน หรือกลมกลืนกับธรรมชาติ หรือสถาปัตยกรรมท้องถิ่น และพยายามใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น (Nature and Local Architecture)
6. ผสมผสานการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนสู่แผนการพัฒนาระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับประเทศ (Integrated Development)
7. พัฒนารฐานข้อมูลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบและตัดสินใจ (Data-Base)

ในปี พ.ศ. 2550 (ค.ศ. 2007) สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวนานาชาติ (ATTO 2007) ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางในการจัดธุรกิจท่องเที่ยวใหม่สรุปได้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวต้องพิทักษ์สิ่งแวดล้อม (พีช สัตว์ ภูมิประเทศ ฯลฯ)
2. การท่องเที่ยวต้องเคารพวัฒนธรรมในท้องถิ่น
3. การท่องเที่ยวต้องก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อชุมชน
4. การท่องเที่ยวต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
5. การท่องเที่ยวต้องก่อให้เกิดมลภาวะ (อากาศเสีย น้ำเน่า เสียงดัง ขยะ) น้อยที่สุด

“เราจะจัดท่องเที่ยวแบบไหน หรือ
My Way”

ในปี พ.ศ. 2551 (ค.ศ. 2008) มูลนิธิสหประชาชาติร่วมกับองค์การท่องเที่ยวโลก และองค์กรระดับโลกที่เกี่ยวข้องอีก 27 องค์กรได้กำหนด

“เกณฑ์สำหรับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” (Criteria for Sustainable Tourism) วั สุรูปได้ดังนี้

- จัดระบบการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดการบรรลุผลตามเป้าหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- การท่องเที่ยวต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางสังคมและเศรษฐกิจแก่ชุมชนท้องถิ่นและสร้างผลกระทบน้อยที่สุด
- การท่องเที่ยวต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่มรดกทางวัฒนธรรม และสร้างผลกระทบน้อยที่สุด
- การท่องเที่ยวต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สิ่งแวดล้อม และสร้างผลกระทบน้อยที่สุด

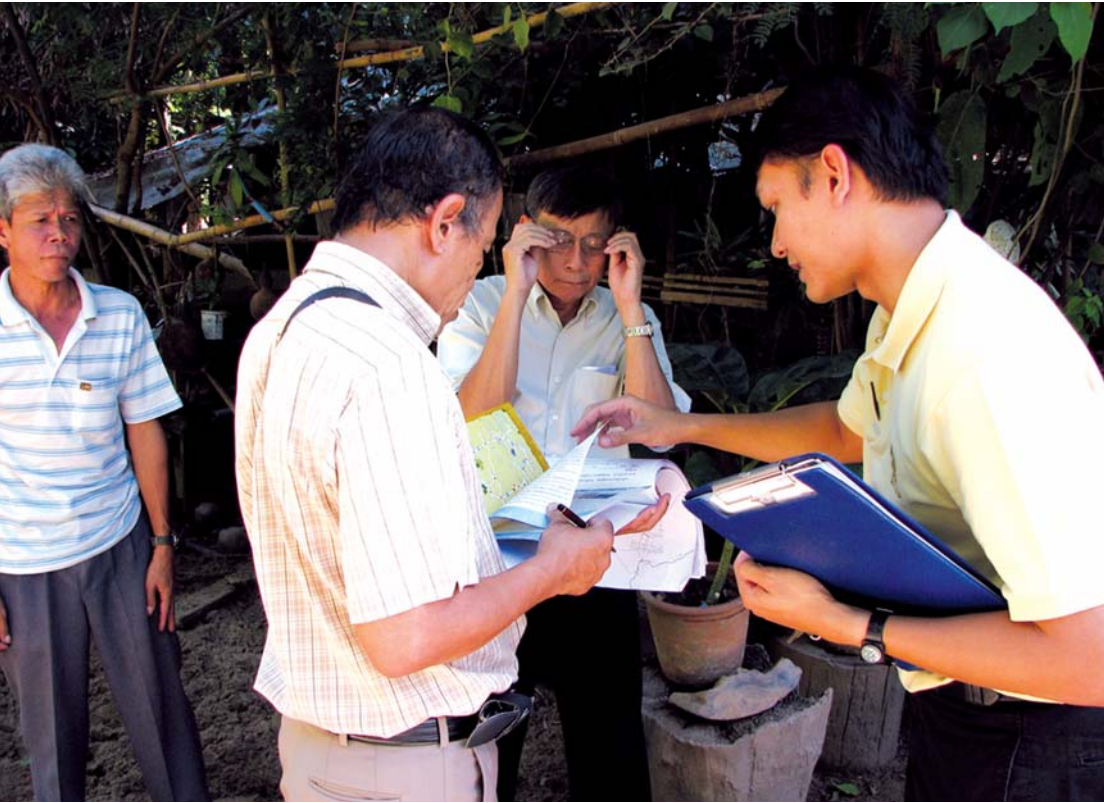

แนวโน้มของการจัดธุรกิจการท่องเที่ยว ทั้งรูปแบบของธุรกิจการนำเที่ยว ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจการขายของที่ระลึก ธุรกิจการขนส่ง และธุรกิจบริการอื่น ๆ ต่างก็มีเป้าหมายในการเดินทางไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแทบทั้งสิ้น

การจัดการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนก็ควรจัดให้สอดคล้องกับแนวโน้มสากลตามแบบนานาประเทศที่พัฒนาแล้ว

การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ในพื้นที่การเกษตรทฤษฎีใหม่ การใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการประกอบ

ธุรกิจและดำเนินชีวิตก็เป็นวิธีการหนึ่งในการนำไปสู่เป้าหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หรือการท่องเที่ยวที่เกิดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ อนุรักษ์ฟื้นฟู สังคม และสิ่งแวดล้อมควบคู่กันอย่างสมดุล

การทอ่งเตี่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง

การทอ่งเตี่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง เกิดจากการผสมผสานแนวคิด หรือทฤษฎีในเรื่อง การทอ่งเตี่ยวอย่างยั่งยืน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ และสังคมชาวนา เมื่อผสมผสานอย่างกลมกลืนแล้วก็เกิดการตกผลึกในรูปแบบการทอ่งเตี่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง

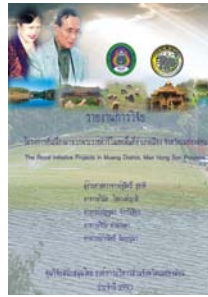

**การท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง
Tourism and Sufficiency Economy**

ความหมาย

การท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง คือ รูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งเหมาะสมกับสังคมชาวนา ซึ่งยึดการเกษตรแบบผสมผสานเป็นอาชีพหลัก การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นอาชีพเสริม ดำเนินธุรกิจภายใต้เงื่อนไขของการพัฒนาอย่างยั่งยืน และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักเศรษฐกิจพอเพียง พิจารณาอย่างผิวเผินแล้วเป็นศัพท์ใหม่ซึ่งเพิ่งเกิดขึ้นในพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2539 และได้มีพระราชดำรัสอย่างต่อเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พ.ศ. 2540, 2541, 2542 และ 2543 แต่พระราชกรณียกิจตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้เกิดขึ้นก่อนนั้นเวลาดังกล่าวแล้ว ตามบทสรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ทางสายกลาง 3 ประการ โดยยึดหลักพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและเงื่อนไข 2 ประการ คือ ความรู้ และคุณธรรมนำไปสู่ชีวิต/เศรษฐกิจ/สังคม/สมดุล/มั่นคง/ยั่งยืน

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เงื่อนไขของความรู้คู่คุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญ การดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวต้องใช้ความรู้ การบริการ ส่วนผสมของการตลาด (การสร้างผลิตภัณฑ์ การกำหนดราคาที่ยึดธรรม การส่งเสริมการตลาด และการจัดช่องทางการจัดจำหน่าย) หลักการตลาด การจัดการธุรกิจ ฯลฯ เพื่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดีต่อผลิตภัณฑ์และการบริการในระยะยาวต้องอาศัยคุณธรรมในการจัดการธุรกิจอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่ คือ ระบบการเกษตรแบบผสมผสานครบวงจร ซึ่งป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจโดยใช้หลักการมีเหตุผลพอประมาณ และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี แต่ต้องมีเงื่อนไขของความรู้คู่คุณธรรมในการประกอบอาชีพ ทฤษฎีใหม่ มี 3 ระดับ ตั้งแต่

ขั้นที่ 1 ระดับครัวเรือน หรือการผลิตเพื่อพอยู่พอกินและพึ่งตนเอง

ขั้นที่ 2 การรวมพลัง (ระดับชุมชน) เมื่อเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวดีแล้ว แต่ละครอบครัวก็รวมพลังความคิด การกระทำ เช่น ร่วมกันผลิต การตลาด การศึกษาหาความรู้ สวัสดิการ สังคมและศาสนา เพื่อยกระดับเศรษฐกิจ และชีวิตในระดับชุมชนให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 3 ประสานงานแหล่งเงินทุนและการตลาด (ระดับประเทศ) เมื่อพัฒนาระดับเศรษฐกิจ และชีวิตในชุมชนดีขึ้น ชุมชนนอกจากมีเครือข่ายร่วมกัน (ระดับ 2) แล้วยังต้องรวมตัวกันเพื่อประสานติดต่อระดับประเทศ และปรับตัวให้ทันกับโลกาภิวัตน์ ระดับนี้ต้องสร้างร้านค้า จัดหาแหล่งจำหน่าย สินค้า สร้างโรงสี สร้างระบบสหกรณ์ การประสานงานกับธนาคารเรื่องเงินทุนและธุรกิจอื่นๆ

ขั้นที่
1

การผลิตเพื่อพออยู่พอกินและพึ่งตนเอง

- ที่ดินควรมีอย่างน้อย 15 ไร่ (หรือน้อยกว่านี้ เช่น 5 ไร่ก็ได้)
- จัดการชุดสระเพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตรตลอดปี (สระน้ำใช้เลี้ยงปลาได้)
- ทำนาปลูกข้าว ปลูกพืชไร่ พืชผักสวนครัว สมุนไพร ไม้ยืนต้น
- เลี้ยงกิน-ขาย-และมูลสัตว์ผลิตปุ๋ยอินทรีย์

ขั้นที่
2

การรวมพลัง (พระราชโอรส) วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2538

ขั้นที่
3

ประสานงานแหล่งเงินทุน (พระราชโอรส) วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2538

ในการแบ่งพื้นที่ประกอบอาชีพให้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ร้อยละ 30 ปลูกข้าว ร้อยละ 30 ขุดสระเก็บกักน้ำ ร้อยละ 30 ปลูกไม้ผล พืชผัก พืชสมุนไพร ไม้ดอกไม้ยืนต้น ฯลฯ ร้อยละ 10 สร้างที่อยู่อาศัยเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเพาะเห็ด โรงเรือนปุ๋ยอินทรีย์ ฯลฯ อย่างไรก็ตามการจัดการธุรกิจในพื้นที่อาจปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะภูมิศาสตร์ และขนาดของพื้นที่

การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในสังคมชาวนา

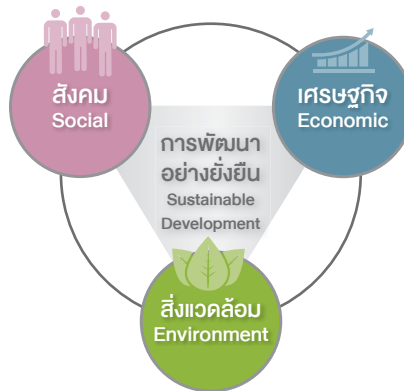
ความต้องการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวได้เกิดขึ้นตลอดปี เปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล เทศกาล เศรษฐกิจ ปัญหาการเมือง ความปลอดภัย ฯลฯ การท่องเที่ยวจึงค่อนข้างเปราะบาง ยืดหยุ่นมาก ระยะเวลาการท่องเที่ยวในเวลารอบปี ในเมืองมีมากกว่าชนบท ซึ่งเกิดขึ้นตามเทศกาล ฤดูกาล หรือกิจกรรมในระยะสั้น ๆ

ดังนั้นสังคมชาวนา จึงควรทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ ควบคู่กับการท่องเที่ยวกิจกรรมทางธุรกิจที่จัด ได้แก่

- ที่พักขนาดเล็ก
- การนวดสมุนไพร การอบสมุนไพร
- การขายของที่ระลึก
- การจัดงานเที่ยว
- ฯลฯ
- ร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ
- การจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพ
- การขายผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร
- การจัดกิจกรรมแสดงทางวัฒนธรรม

การจัดธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนนอกเขตเมือง หรือในสังคมชานา โดยหลักวิชาการแล้ว ต้องยึดหลักการต่อไปนี้

- สร้างโดยใช้พื้นฐานสถาปัตยกรรมท้องถิ่น วัสดุในท้องถิ่นให้กลมกลืนกับธรรมชาติ และวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้แก่ท้องถิ่น และป้องกันการรั่วไหลของเงินออกนอกหมู่บ้าน
- สร้างโดยใช้พื้นฐานของวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะเป็นการรื้อฟื้นอนุรักษ์วัฒนธรรมด้วย และชาวบ้านเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม
- กิจกรรมการท่องเที่ยวต้องส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป้องกันสิ่งแวดล้อม เช่น อากาศ น้ำ เสียง ขยะ ฯลฯ มิให้เน่าเสีย
- กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดี ต้องพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ได้อย่างกลมกลืน “มิใช่เห็นแก่เงิน จนทำลายวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ” เพราะการท่องเที่ยวชนิดนี้ไม่ยั่งยืน บ่อนทำลายลูกหลานในอนาคต

- ชาวบ้านต้องรวมความคิดในการแก้ปัญหาของชุมชนและประสานกับชุมชนอื่น รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ
- ชาวบ้านต้องจัดการท่องเที่ยวโดยใช้หลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จัดการพื้นที่ตามหลักทฤษฎีใหม่ผสมผสานกับธุรกิจการท่องเที่ยว และใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและธุรกิจ

การท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง โดยการสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจในสังคม ชวนา ด้วยการใช้ทฤษฎีใหม่ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นเรือนร่าง และใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นสมอง หรือจิตวิญญาณ ก็สามารถนำระดับครอบครัว ระดับชุมชน มุ่งสู่ระดับประเทศพัฒนาได้อย่างยั่งยืนและเกิดความมั่นคง

หลักการ

จัดธุรกิจท่องเที่ยวชุมชน

ทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งด้านธรรมชาติ และวัฒนธรรมอยู่ในชุมชน ชุมชนเป็นเจ้าของ เช่น ศิลปะ ประเพณี พิธีกรรม การดำเนินชีวิต การสร้างบ้านเรือน การแต่งกาย ค่านิยม ความเชื่อ ฯลฯ บางอย่างเป็นของรัฐ แต่ชุมชนก็มีส่วนช่วยปกป้องรักษาเช่น ป่าไม้ สภาพป่า ภูเขา ถ้ำ น้ำตก หาดทราย เกาะ ทะเล ฯลฯ ดังนั้นชุมชนควรได้รับผลประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวบ้าง ชุมชนจึงมีกำลังใจในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร

ธุรกิจการท่องเที่ยวของชาวบ้านในชุมชนทำได้หลายอย่าง บนพื้นฐานอาชีพเดิม หรือควบคู่กับการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต้องพัฒนาหรือกระทำให้เกิดผลดี 3 อย่าง พร้อม ๆ กัน

การเกษตรทฤษฎีใหม่มี 3 ระดับ คือ ระดับครอบครัว ชุมชน และระดับประเทศ เริ่มต้นจากระดับครอบครัวสู่ชุมชนก่อน หลักเบื้องต้นของเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ การแบ่งที่ดินออกเป็น 4 ส่วน สมมติว่าที่ดิน 10 ไร่ แบ่งพื้นที่ทำนา 3 ไร่ (30%) อ่างเก็บน้ำ 3 ไร่ (30%) พืชผักสวนครัว พืชสวน พืชใช้สอย ไม้ดอก สมุนไพร 3 ไร่ (30%) สร้างบ้าน โรงปุ๋ย โรงเพาะเห็ด คอกสัตว์ ฯลฯ 1 ไร่ (10%)

การจัดพื้นที่อาจมากกว่านี้ หรือน้อยกว่าก็ได้ การเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ เรือนร่าง
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ จิตใจและสมอง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักเศรษฐกิจพอเพียงสามารถใช้กับการดำเนินชีวิต
และธุรกิจของชุมชนและธุรกิจประเทศ (ทุนนิยม) หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงในทาง
เศรษฐศาสตร์เป็นการป้องกันความเสี่ยงทำให้เกิดจุดคุ้มทุนหรือความพอดีระหว่างสินค้า
กับความต้องการซื้อเมื่อเป็นเช่นนี้ราคาก็เป็นราคารายได้ธรรมชาติผู้ผลิตได้กำไร

เกษตรกรवादทุน

แต่คนขายยาฆ่าแมลงขายปุ๋ย ไม่เคยขาดทุน

ใช้หลักทฤษฎีใหม่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก้ปัญหาได้เกิดผลดีทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค

ชาวบ้านทำอะไรไม่นึกถึงผลหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ปลูกถั่วเหลือง ปลูกกระเทียม มาก หรือสินค้า (Supply) มาก ความต้องการซื้อ (Demand) มีน้อย ราคาจึงถูก ผลที่สุด ก็ขาดทุน หรือไม่ก็นำไปขายแบบ “ปิดถนน” “ประท้วงหน้าศาลากลางจังหวัด”

พอประมาณ : ตามกำลังทรัพย์ กำลังแรงงาน ความต้องการสินค้าของผู้ซื้อ
พอเหมาะพอควรกับสิ่งแวดล้อม

มีเหตุผล : ก่อนทำอะไรต้องมีข้อมูล คิดอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจลงมือทำ

ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี : รู้จักประมาณตนเอง อย่าตามคนอื่นโดยไร้เหตุผล

สามอย่างดังกล่าวแล้วต้องคิดอย่างสอดคล้องกลมกลืนซึ่งกันและกัน ประกอบกับ
ต้องอาศัยเงื่อนไขของความรู้ และคุณธรรม จึงนำไปสู่ความสำเร็จ

การจัดการท่องเที่ยวในชุมชนก็เช่นเดียวกัน ชุมชนต้องใช้หลักการ 3 ห่วง คือ
พอประมาณ มีเหตุผล และภูมิคุ้มกัน ประกอบกับเงื่อนไขของความรู้เรื่องการท่องเที่ยว
ความรู้การจัดการธุรกิจ ความรู้การบริการ ความรู้เรื่องทรัพยากรการท่องเที่ยว ฯลฯ และ
ต้องอาศัยคุณธรรม คือ ซื่อสัตย์ สุจริต ทำงานโดยใช้อิทธิบาทสี่ คือ ความรักใคร่ในงาน

มีจิตใจจดจ่อในงาน มีความมานะพยายาม
หมั่นตรึกตรองพิจารณาแก้ไขปัญหาก็
เกิดขึ้นจึงสามารถนำงานไปสู่ผลสำเร็จ
ล้มแล้วต้องลุก ไม่มีใครได้รับชัยชนะ
โดยไม่เหนื่อยยาก อย่าลืมนะว่า

“ทำงานต้องสนุกกับงาน”

ชีวิตจึงจะมีความสุข

การจัดการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนอาจทำได้ควบคู่กับการเกษตร หรืออาชีพเดิมได้หลายอย่างเช่น

- ธุรกิจการนำเที่ยวในชุมชน
- ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ
- ธุรกิจสปาขนาดเล็กและการนวดสมุนไพร
- ธุรกิจการสอนอาหารไทยหรืออาหารพื้นเมือง
- ธุรกิจที่พัก
- ธุรกิจการขายของที่ระลึก
- ธุรกิจการขนส่ง
- ธุรกิจบริการอื่น ๆ

การจัดการธุรกิจดังกล่าวแล้วสำหรับชุมชนควรดำเนินการอย่างไร ขอแนะนำเบื้องต้น แต่ละชุมชนได้ ดังนี้

ธุรกิจการนำเที่ยวในชุมชน

ทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชน

ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ถ้ำ ภูเขา พืชพันธุ์ ทะเล หาดทราย เกาะ ฯลฯ หรือทรัพยากรการท่องเที่ยววัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ประเพณี กิจกรรมต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น ฯลฯ ล้วนอยู่ในชุมชน ชุมชนเป็นผู้สร้าง หรือบางอย่างธรรมชาติสร้าง แต่ชุมชนร่วมกันปกป้องรักษา ชุมชนเรียนรู้ เรื่องนี้ดีกว่าบุคคลภายนอก ดังนั้นคนในชุมชนเจ้าของท้องถิ่น ควรเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว ในชุมชนได้ เมื่อผ่านมาตรฐานจากคณะกรรมการในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่จัดตั้งขึ้น

การเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเป็นภาคีผู้หลัก
ในท้องถิ่นของตนเอง ทำให้คนในชุมชนเห็นคุณค่า
และประโยชน์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวส่งผล
ให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวโดย
ชุมชน เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้เสริมให้แก่
คนในชุมชน คนในชุมชนก็จะไม่ละทิ้งฐานหรือขาย
ที่ดินของตนเอง

ฤดูฝนทำนา ทำสวน
หลังการเก็บเกี่ยวมีรายได้เสริม
จากการท่องเที่ยว

ตัวอย่างกิจกรรมการจัดนำเที่ยวระหว่าง
นักท่องเที่ยวกับชุมชนซึ่งก่อให้เกิดผลประโยชน์
โดยรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
เช่น

การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

- กิจกรรมบวชป่า
- รณรงค์ป้องกันไฟป่า
- ศึกษาสมุนไพร
- ดูนก
- กิจกรรมปลูกป่า
- เดินป่าศึกษาธรรมชาติ
- ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ
- ปลูกกล้วยไม้

การอนุรักษ์ฟื้นฟูประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

- ชุนหลวงวิลังคะ
- กลองหลวง ลำพูน
- การไหว้ผี
- ด่านที่บ้านคะยา
- การเดินขึ้นดอย พิธีกรรมศาสนา
- การปลูกข้าว/เกี่ยวข้าว
- การเชิญนกขวัญข้าว
- ตลาดนัดวัว - ควาย

กิจกรรมการประกอบอาชีพการเกษตร

- การทำนา
- การทำไร่
- การปลูกพืชผัก
- การปลูกพืชไร่
- การทำสวนไม้ดอก
- การปลูกพืชสมุนไพร

ธุรกิจที่พึกในชุมชน

ธุรกิจที่พึกในชุมชน ควรเป็นธุรกิจที่พึกขนาดเล็กลงทุนไม่มากนักใช้การออกแบบก่อสร้างโดยยึดวัสดุสถาปัตยกรรม และวัฒนธรรมในท้องถิ่น อาจใช้วัสดุคงทนเสริมบ้าง แต่ต้องซ่อมเรื้อน คัดแปลงให้กลมกลืนกับธรรมชาติ เช่น หลังคากระเบื้องลอนคู่ แต่ควรมุงทับด้วยหญ้าคา ใบตองตึง ใบจาก ใบสาคร ทับไวก้างบน เพดานใช้ไม้ไผ่อัดอานน้ำยา หรือ เสื่อแห่่ง เสื่อกระจูด เป็นต้น

รูปแบบธุรกิจที่พึกในชุมชนมีหลายแบบ คือ

1. โฮมสเตย์ (Homestay)

ที่พักแบบนี้พักรวมกับเจ้าของบ้าน ประหยัดการลงทุน แต่ขาดความเป็นส่วนตัว ทั้งเจ้าของบ้าน และนักท่องเที่ยว

2. การกางเต็นท์

การจัดลานกางเต็นท์บริการนักท่องเที่ยวก็เป็นกิจกรรมหนึ่งที่พึกบางฤดูกาล ลานกางเต็นท์ควรเลือกบริเวณที่มีธรรมชาติสวยงาม น่าประทับใจ ปลอดภัย อากาศบริสุทธิ์ ผู้จัดลานกางเต็นท์ ต้องจัดบริการเรื่องไฟฟ้า หอน้ำ อาหาร เครื่องดื่ม ระบบการเก็บขยะ แยกขยะ การรักษาความสะอาด การรักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้มาพัก

3. อีโคลอจด์ (Ecolodge)

อีโคลอจด์ คือ ที่พักขนาดเล็กที่กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม อาจสร้างเป็นหลังเล็ก ๆ ใช้วัสดุในท้องถิ่นตกแต่งตามสถาปัตยกรรมและวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดให้มี 1 ห้องพัก 1 ห้องน้ำ ระเบียงตากอากาศ ตกแต่งบริเวณสถานที่ให้สวยงามกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามอีโคลอจด์ 1 หลัง อาจจัดที่พักมากกว่า 1 ห้องก็ได้

4. การทำรีสอร์ท (Resort)

ในชุมชนควรจัดทำรีสอร์ท (ขนาดเล็ก) ควบคู่กับการเกษตรแบบผสมผสาน หรือการเกษตรทฤษฎีใหม่ กิจกรรมดังกล่าวแล้วทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวและจากผลิิตผลการเกษตรซึ่งขายส่งตลาด และจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวผู้มาพักในลักษณะอาหาร เครื่องดื่ม ยาสมุนไพร ของที่ระลึก ฯลฯ

ในชุมชนที่มีนักท่องเที่ยวเฉพาะบางฤดูกาล เช่น เฉพาะฤดูหนาว ฤดูร้อน หรือเทศกาล จึงควรจัดทำธุรกิจที่พิกขนาดเล็กดังกล่าวมาแล้วควบคู่กับการเกษตรแบบผสมผสาน การเกษตรทฤษฎีใหม่ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดำเนินธุรกิจเพื่อลดความเสี่ยงและเกิดรายได้หลายทาง เกิดการจ้างงานในชุมชน

ชุมชนริมทะเลก็ยึดหลักอาชีพการประมงเป็นหลัก และทำธุรกิจการท่องเที่ยวเสริม โดยจัดที่พักชายทะเลขนาดเล็ก จัดกิจกรรมทางทะเลเกี่ยวกับการประมง การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล การดำน้ำตื้น เป็นต้น

จිරัง เฮลท์ วิลเลจ (Jirung Health Village) เป็นศูนย์รวมของที่พักแบบมาตรฐาน โลกที่รวมบ้านพัก สปา สวนสมุนไพร การเกษตรทฤษฎีใหม่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับสวนพุทธธรรม ฯลฯ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชนได้ แต่ชุมชนไม่สามารถสร้างได้ ระดับนี้ในระยะแรกเพราะขาดเงินทุนและการบริหารแบบมืออาชีพ

อย่างไรก็ตาม ชุมชนอาจศึกษาดูงานได้ที่จිරัง เฮลท์ วิลเลจ ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เพราะ “จिरัง” ไม่ใช่สถานที่ประกอบธุรกิจอย่างเดียวยังเป็นสวนพุทธธรรม และศูนย์รวมการท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง

นอกจากนี้ “จिरัง” ยังมีสถานประกอบการอื่น ๆ อีกมากที่ยินดีช่วยเหลือชุมชน เพราะชุมชน คือ เจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และเป็นกำลังสำคัญ ในการช่วยทางราชการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การมองเห็นคุณค่า ความร่วมมือจากชุมชนจะเกิดขึ้นได้เมื่อทุก ๆ ฝ่ายได้รับผลประโยชน์อย่างมีคุณธรรมตามหลักการของการพัฒนาอย่างยั่งยืน และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การสร้างที่พัก

แบบอีโคลอจีในชุมชน

ที่พักในชุมชนอาจจัดได้หลายรูปแบบ เช่น แบบโฮมสเตย์ (Home Stay) คือ การพักภายในบ้านพักของเจ้าของบ้าน นักท่องเที่ยวเปรียบเหมือนญาติมิตรของเจ้าของบ้าน การพักร่วมกันแบบนี้ นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนได้ดีและเกิดความใกล้ชิด แต่บางครั้งก็เกิดความเกรงใจ ความเป็นส่วนตัว ทั้งนักท่องเที่ยวและเจ้าของบ้าน

การกางเต็นท์ หรือจัดทำแคมป์อิงโซ่ (Camping Site)

ในฤดูกาลเทศกาลช่วงครึ่งช่วงครวก็เป็นวิธีการอย่างหนึ่งซึ่งลงทุนน้อย และให้ผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า การลงทุนระยะยาวต้องมีห้องน้ำ ห้องส้วม ลานพักผ่อน ระบบการเก็บขยะที่ดี การจัดเต็นท์พักแรม หรือสร้างกระท่อมอาจจัดทำแต่ละปีได้ หมดฤดูกาลก็หยุดพักธุรกิจ

การจัดอีโคลอจด์ (Ecolodge)

การจัดอีโคลอจด์ (Ecolodge) หรือที่พักที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อีโคลอจด์จัดเป็นที่พักขนาดเล็ก แยกออกจากบ้านหลังใหญ่ของเจ้าของบ้าน

การจัดสร้างที่พักแบบอีโคลอจด์ ควรมีลักษณะดังนี้

- ที่พักขนาดเล็ก 1 ถึง 2 ห้องนอน มีห้องน้ำ ระเบียงนั่งพักผ่อน
- สร้างโดยใช้รูปแบบสถาปัตยกรรมท้องถิ่นและใช้วัสดุในท้องถิ่นเป็นหลัก

วัสดุท้องถิ่นที่หาได้ง่ายควรมีวัสดุคงทนจากโรงงานมาช่วยเสริมความคงทน เช่น หลังคามุงด้วยใบตองตึง หรือหญ้าคา แต่ภายใต้หลังคามีกระเบื้องลอนคู่ หรือสังกะสีมุงไว้ก่อน เพดานใช้เสื่อแห้ง หรือไม้ไผ่อัดซึ่งมองดูแล้วกลมกลืน การใช้ไม้ไผ่ กรวดแม่น้ำ หิน ในท้องถิ่นตกแต่งจะทำให้เกิดความน่าประทับใจมากยิ่งขึ้น

- สร้างให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมและศิลปะในท้องถิ่น
- ตกแต่งบริเวณพื้นที่ให้สะอาดสวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ และวัฒนธรรม
- ที่พัก บริเวณที่พักต้องสะอาด มีการจัดการเรื่องมลพิษ (Pollution) เกี่ยวกับขยะ

น้ำ อากาศ เสียง และสุนทรียภาพ ให้สะอาดสวยงาม

- บริหารงานโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ พอประมาณ (ไม่โลภเกินไป) มีเหตุผล (มีข้อมูลเพียงพอในการตัดสินใจ) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (ช่างข้อจำกัดตามข้าง อย่าคิดร้ายทางลัด) และต้องใช้ 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย คือ

1. **ความรู้** ในงานซึ่งประกอบอาชีพต้องหมั่นศึกษาเล่าเรียน
“คนเราต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต” มิฉะนั้นจะ “ตามโลกไม่ทัน”

2. **คุณธรรม** ต้องทำงานด้วยความซื่อสัตย์ ยึดมั่นในคุณธรรม ไม่คด ไม่โกง
อย่าลืมนะว่า “ซื้อกินไม่หมด คดกินไม่นาน”

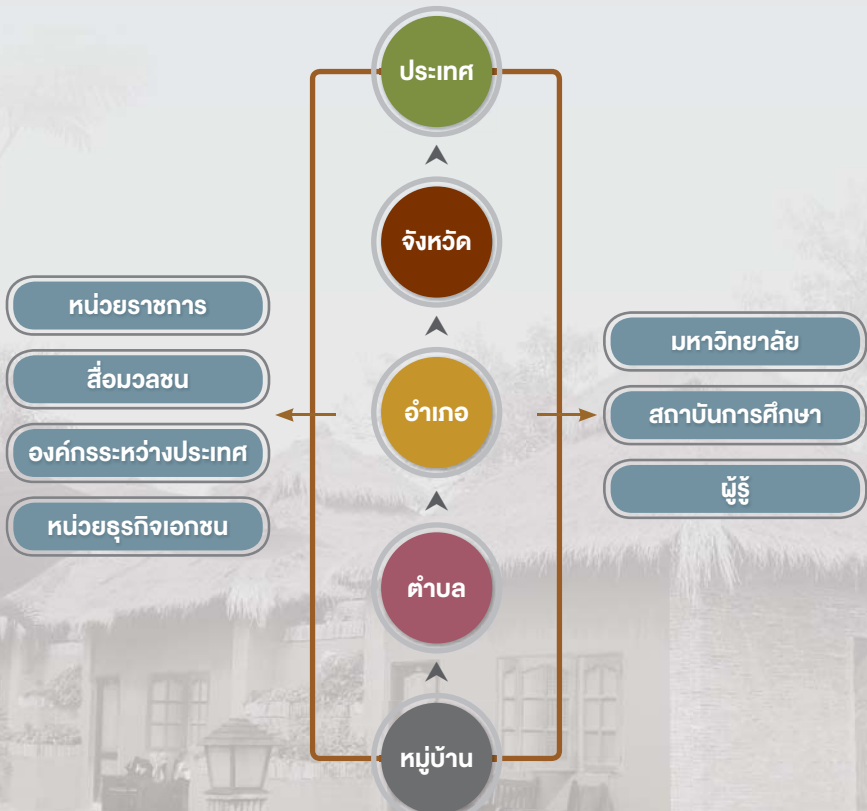
- สร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็ง ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ต้องมีเครือข่ายระหว่างหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับประเทศ ประสานงานกับภาครัฐ นักวิชาการ สื่อมวลชน ฯลฯ เพื่อสร้างแนวร่วมในด้านธุรกิจ และการศึกษาหาความรู้ใหม่

ตัวอย่างสร้างเครือข่ายในแนวนอน

ตัวอย่างสร้างเครือข่ายในแนวตั้ง

อาฟรปดา
วัดป่าอ้อ

ธุรกิจร้านอาหาร และเครื่องดื่ม เพื่อสุขภาพ

อาหารและเครื่องดื่ม คือ ความต้องการ (Need) ของชีวิต นักท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนต้องการอาหารเครื่องดื่มมากกว่าการดำเนินชีวิตอยู่ที่บ้าน ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการท่องเที่ยว

ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ มีหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ
อาหารอร่อย บริการดี มีบรรยากาศ

บริหารด้วยหลัก 3 ห่วง คือ

แล้วใช้เงื่อนไข 2 ประการ คือ

- **ความรู้** ในธุรกิจร้านอาหารเครื่องดื่ม งานบริการ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- **คุณธรรม** ต้องซื่อสัตย์ต่อลูกค้าราคายุติธรรม สินค้าไม่ปลอมปนอย่าเห็นแก่เงินอย่างเดียว (ต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี) ทำงานด้วยใจรัก จดจ่อ มีความขยันหมั่นเพียร รู้จักวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ทำงานอย่างมีความสุขใช้อิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ มีใจรักงาน วิริยะ ขยันหมั่นเพียร จิตตะ เอาจิตฝึกฝน และวิมังสา ใช้ปัญญาพิจารณา

ถ้ายึดหลักดังกล่าวแล้ว การทำงานก็นำไปสู่ความสำเร็จทั้งตัวเราและส่วนรวม อย่างยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดทำธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ทำให้เกิดผลประโยชน์ ดังนี้

การจัดทำอาหารและเครื่องดื่มให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งมาพักในชุมชนควรจัดหาอาหาร และเครื่องดื่มในท้องถิ่น

- อาหาร เช่น ปลา เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ ฯลฯ นำมาแปรรูปเป็นอาหารท้องถิ่น เพื่อบริการนักท่องเที่ยว เช่น ยำใบเมี่ยง (ใบชา) แกงแค (แกงใส่ผักหลายชนิด) น้ำพริกหนุ่ม ผัดสะตอ ข้าวยา ฯลฯ อาหารเหล่านี้ชุมชนผลิตเองได้ ทำให้ลดต้นทุนในการผลิต สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการทดลองบริโภคอาหารแปลกใหม่
- เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ เช่น เครื่องดื่มสมุนไพร

สมุนไพรในท้องถิ่น สามารถผลิตน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพได้หลายชนิด เช่น น้ำมะเขือเทศ น้ำกระเจี๊ยบแดง น้ำใบบัวบก น้ำฟ้าทะลายโจร น้ำตำลึง ฯลฯ

- อาหารและเครื่องดื่ม ภาชนะ อุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องสะอาด ถูกสุขอนามัย
- ห้ามมิให้สัตว์เลี้ยง เช่น แมว สุนัข มารบกวนขณะรับประทานอาหาร
- จัดบรรยากาศให้สวยงาม ร่มรื่น สะอาดตา

อย่าลืมนะจ๊ะ

ธุรกิจ ของที่ระลึก

ของที่ระลึก คือ ของที่ผลิตขึ้นในท้องถิ่นใช้วัสดุท้องถิ่น แรงงานของท้องถิ่นอาจใช้เทคโนโลยีใหม่เข้ามาช่วยบ้างแต่ผลผลิตที่เกิดขึ้นต้องมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

ของที่ระลึกอาจไม่มีประโยชน์ทางการใช้สอย แต่มีคุณค่าในด้านวัฒนธรรมและความสวยงาม

ทุกประเทศในโลกนี้ต่างก็มีของที่ระลึกแตกต่างกันออกไป เช่น รัสเซีย มีตุ๊กตาลูกนก ญี่ปุ่นมีตุ๊กตาดูบี้ การพับกระดาษ อิตาลีมี่เครื่องหนัง โบราณสถานจำลองชาติอื่น ๆ ต่างก็มีของที่ระลึกแตกต่างกันออกไป

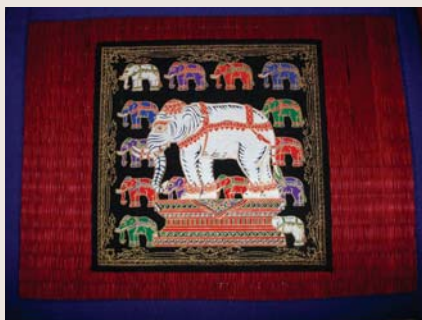

ประเทศไทยมีของที่ระลึกหลายอย่าง เช่น

ภาคใต้ มีรูปหนังตะลุง เครื่องถม ภาชนะ กระจูด ย่านลิเภา ผลิตภัณฑ์จากทะเล ฯลฯ

ภาคกลาง มีตุ๊กตาชาววัง ปลาตะเพียน ผลิตภัณฑ์จากต้นตาล หัวโขน ฯลฯ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี ผ้าไหม เครื่องเงิน เครื่องประดับจากดินเผาบ้านด่านเกวียน เครื่องจักสาน ฯลฯ

ภาคเหนือ มีเครื่องเงิน เครื่องเงิน ผลิตภัณฑ์จากกลุ่มชาติพันธุ์ ผ้าไหม เป็นต้น

ของที่ระลึกในชุมชนหลายอย่าง กลายเป็นผลิตภัณฑ์ประจำตำบลระดับ 5 ดาว สามารถส่งขายได้ทั่วโลก

ชุมชนควรคิดผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นของตนเองโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมที่จะเกิดผลผลิตใหม่ที่สร้างงาน สร้างรายได้ ก่อให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของมรดกไทย

ธุรกิจ

การขนส่งในชุมชน

การขนส่ง คือ กิจกรรมในการจัดเคลื่อนย้ายสินค้า หรือบุคคลจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง การท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการขนส่งอย่างยิ่ง เพราะการขนส่งทำหน้าที่เคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยวไปสู่สถานที่ท่องเที่ยวหรือจัดบริการต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวได้กระทำกิจกรรมในการท่องเที่ยว

ชุมชนอาจจัดธุรกิจเกี่ยวกับการขนส่งในกิจกรรมการท่องเที่ยวได้หลายอย่างเช่น จัดรถโดยสารประจำทางระหว่างเมืองกับชุมชน ระหว่างชุมชนกับแหล่งท่องเที่ยว

ชุมชนอาจจัดกิจกรรมการขนส่งในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจรถเช่า การล่องแพไม้ไผ่ การล่องแพยาง การจัดเรือท่องเที่ยว ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม การจัดธุรกิจขนส่งของชุมชนอย่าเห็นแก่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
อย่างเดียว ต้องตระหนักถึงผลเสียหายนต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ปฏิบัติงานด้วย
การยึดถือคุณธรรม เพราะถ้าไม่ซื่อสัตย์กับลูกค้าแล้ว ลูกค้าก็จะไม่กลับมาใช้บริการ
อีกในครั้งต่อไป

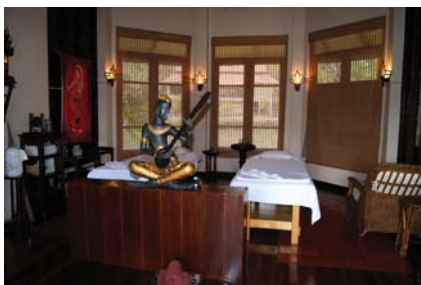
การจัดธุรกิจ

สปาไทยและนวดแผนไทย

สปา (Spa) คำว่า สปา มาจาก 2 ความหมาย คือ

- สปา หมายถึง สถานที่อาบน้ำพุร้อนและน้ำแร่เพื่อสุขภาพของชาวบาบิโลเนียน ตั้งแต่ 3,800 ปี ล่วงมาแล้ว ชาวกรีกโบราณ ประมาณ 3,000 ปีล่วงมาแล้ว ก็รู้จักอาบน้ำพุร้อน และน้ำแร่เช่นเดียวกัน
- สปา หมายถึง เมืองสปาซึ่งมีบ่อน้ำแร่ในเบลเยียม ชาวโรมันได้นิยมใช้บ่อน้ำแร่แห่งนี้อาบน้ำแร่เพื่อสุขภาพมาตั้งแต่ 2,000 ปี ล่วงมาแล้ว

สปามาจากวลีละตินว่า “Salus Per Aquae” แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า “Health Through Water”

สปา จึงเป็นที่รู้จักแพร่หลายในเอเชียตะวันตกและยุโรปอย่างน้อย 3,000 ปีล่วงมาแล้ว แต่กลับนิยมในประเทศไทยประมาณ 20 กว่าปีมานี้เอง

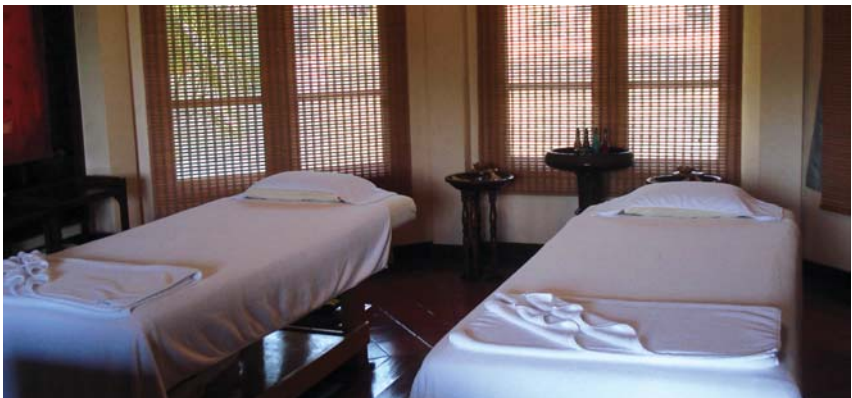
สปาในชุมชนหมายถึง การนวดด้วยน้ำมันหอมระเหย หรือส่วนผสมของสมุนไพร ด้วยเทคนิควิธีการที่แตกต่างกันออกไปแต่ละชาติ เช่น นวดแผนไทย นวดแบบตะวันตก นวดแบบอินเดีย นวดแบบจีน นวดแบบญี่ปุ่น เป็นต้น

คนไทยรู้จักวิธีการนวดมาตั้งแต่สมัยโบราณ รู้จักใช้สมุนไพร เช่น ลูกประคบ การอาบน้ำอุ่นผสมสมุนไพร การอบความร้อนจากสมุนไพรในกระโจม

ภูมิปัญญาโบราณเหล่านี้ ถ้านำมาประยุกต์กับเทคโนโลยีใหม่ ๆ จัดบริการที่สะอาด ปลอดภัยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐก็จะทำให้เกิดการสืบสานภูมิปัญญา เกิดการจ้างงานสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนเมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในชุมชน

ธุรกิจ

การสอนอาหารไทย และอาหารพื้นเมือง

การสอนอาหารไทยให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นธุรกิจการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งซึ่งเป็นที่นิยมในปัจจุบันนี้ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติซื้อบริการในการเรียนอาหารไทย ระยะเวลา 1-2 วัน หรือถ้าสนใจเป็นพิเศษก็อาจใช้เวลามากกว่านี้

สถานที่สอนอาหารไทย อาจอยู่ในเมืองหรือในชุมชนห่างไกลจากเมืองไม่เกิน 25 กิโลเมตร สถานที่ในเมืองมักคับแคบไม่สามารถปลูกพืชผักในการปรุงอาหารได้

สถานที่ในชุมชนมีพื้นที่การเกษตร สิ่งแวดล้อมดีสามารถปลูกพืชผักในระบบเกษตรอินทรีย์ได้ ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสนใจสถานที่ในชุมชนมากกว่าในเมือง

การสอนอาหารไทยเริ่มจาก

- การจัดเตรียมสถานที่ ครูผู้สอน อุปกรณ์ต่าง ๆ
- ควรปลูกพืชผักแบบเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่สถานฝึกสอน
- มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดี
- จัดการตลาดโดยการโฆษณา จัดทำแผ่นพับ ประสานกับหน่วยธุรกิจท่องเที่ยวในเมือง เพื่อส่งนักท่องเที่ยวให้แก่สถานที่สอนหรือโรงเรียนในชุมชน
- เมื่อถึงเวลานัดหมาย จัดยานพาหนะรับส่งนักท่องเที่ยวเพื่อนำไปสถานที่ปรุงอาหาร หรืออาจแวะชมตลาดสดในชุมชนก่อนเข้าสู่สถานที่ปรุงอาหาร
- สอนการปรุงอาหารไทย และรับประทานอาหารร่วมกัน

ในปัจจุบันการจัดธุรกิจดังกล่าวแล้ว เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างชาติ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย ถ้าแขกเข้ามาพักในชุมชนก็อาจจัดกิจกรรมสอนการปรุงอาหารพื้นเมืองให้แก่นักท่องเที่ยวไทยได้เช่นเดียวกัน

การจัดธุรกิจการท่องเที่ยวในชุมชนในเรื่องที่พัก การนำเที่ยว ร้านอาหาร การขนส่งของที่ระลึก การนวดและสปา การสอนอาหารไทย เป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ชุมชนสามารถจัดธุรกิจอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับทรัพยากรในชุมชนให้แก่นักท่องเที่ยวได้อีกมากมาย เช่น การจัดสอนการทำนา การทำไร่ การจับปลาหมึก การจับปูทะเล การดำน้ำตื้น การเลี้ยงช้าง ฯลฯ กิจกรรมดังกล่าวแล้วทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ความเพลิดเพลิน ชุมชนเกิดการจ้างงานมีรายได้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟู ส่งผลทำให้เกิดความมั่นคงยั่งยืนต่อไป

ทั้งนี้เพราะหน้าที่อย่างหนึ่งของการท่องเที่ยว คือ การส่งเสริม ฟื้นฟู อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ธุรกิจ การขี่ม้าชมไพร

ม้าเป็นสัตว์ซึ่งใช้ในการทำสงคราม การเดินทางและบรรทุกสิ่งของ (ม้าต่าง) มาแต่โบราณ ม้าสามารถปีนป่ายเนินเขา และบรรทุกสิ่งของได้เช่นเดียวกับวัวต่าง ม้าต่าง วัวต่าง 1 ตัวบรรทุกสิ่งของได้ประมาณ 40-60 กิโลกรัม

ในปัจจุบันบทบาทของม้าต่าง วัวต่างหมดไป เพราะมีถนนและรถยนต์เข้ามาแทนที่
ชุมชนสามารถใช้วัว ควาย ม้า เพื่อการท่องเที่ยวได้ เช่น ชีม้าชมไพร

- วัวลากเกวียนบรรทุกนักท่องเที่ยว
- ตลาดนัด วัว ควาย เอกลักษณ์สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน
จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

ธุรกิจ

การขับเคลื่อนพาหนะชมภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของไทยเกือบทุกภาคมีภูเขา ระบบนิเวศป่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม รสนิยมของนักท่องเที่ยวบางกลุ่มต้องการผจญภัย พร้อมกับการสัมผัสธรรมชาติ แต่ต้องไม่ทำลายธรรมชาติและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การเดินทางไปในพื้นที่ถนนดินลูกรัง เส้นทางเดินเท้าผ่านภูเขาระบบนิเวศป่าด้วย จักรยานภูเขา จักรยานยนต์ หรือยานพาหนะชมภูมิประเทศ (All-Terrain Vehicle) จึงเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยว

รถ ATV 1 คัน ราคา 185,000 บาท การลงทุนด้วยต้นทุนไม่สูงมากนัก ชาวบ้านหลายคนในชุมชนได้เริ่มธุรกิจนี้บ้างแล้ว

ธุรกิจ

ฟาร์มงู

ธุรกิจฟาร์มงู ได้รับความนิยมอย่างมากจากนักท่องเที่ยวทั้งยุโรป และเอเชีย การเลี้ยงงูเพื่อแสดงให้นักท่องเที่ยวชมเป็นธุรกิจที่ไม่ต้องลงทุนมากนักแต่ต้องอาศัยความสามารถและประสบการณ์ บางสถานที่บริหารงานแบบครอบครัวคือ พ่อ ลูก ๆ แสดงแม่ขายบัตรผ่านประตูและประชาสัมพันธ์

งู ซึ่งนำมาแสดงล้วนเป็นงูพิษ เช่น จงอาง งูเห่า ฯลฯ ดังนั้นจึงเป็นงานที่เสี่ยงอันตรายอย่างหนึ่ง

ธุรกิจ

ฟาร์มกล้วยไม้

ธุรกิจฟาร์มกล้วยไม้ เป็นธุรกิจที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวระดับต้น ๆ เช่นเดียวกับปางช้าง ธุรกิจฟาร์มกล้วยไม้ ปางช้าง ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญทางการท่องเที่ยวไทยไม่น้อยกว่า 40 ปี มาแล้ว

ในฟาร์มกล้วยไม้ นอกจากมีกล้วยไม้แล้ว อาจมีฟาร์มผีเสื้อ ฟาร์มแมลง หรือสัตว์เล็ก ๆ อื่น ๆ

ธุรกิจฟาร์มกล้วยไม้ สามารถสร้างรายได้ตั้งแต่บัตรผ่านประตู การขายของที่ระลึกจากกล้วยไม้ ร้านอาหาร และเครื่องดื่ม

- ร้านอาหารและเครื่องดื่ม
- กล้วยไม้หลากหลาย

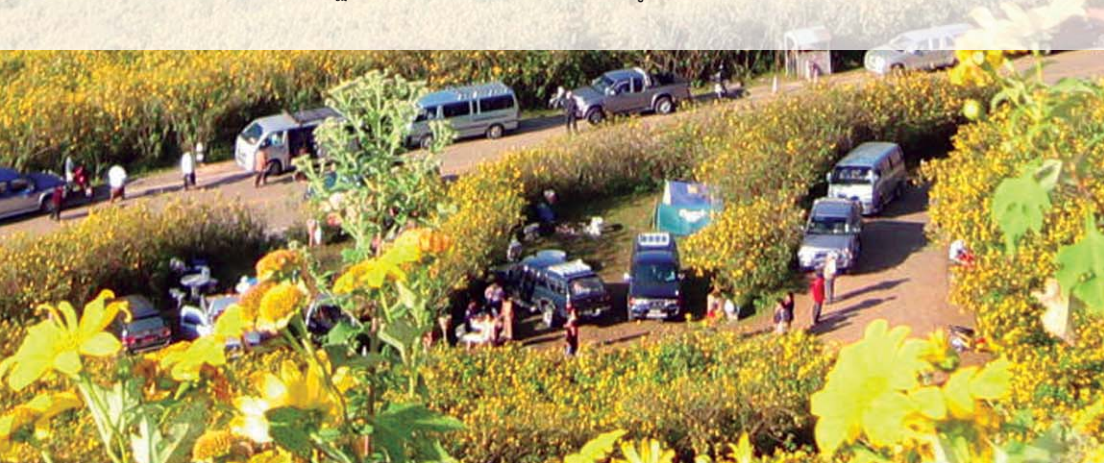
ในจังหวัดเชียงใหม่ มีธุรกิจการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการท่องเที่ยวคือ หัตถกรรมเครื่องเงิน หัตถกรรมเครื่องเงิน ผ้าไหม ผ้าฝ้าย การแกะสลัก รมบ่อสร้าง ชนโตก ปางช้าง และฟาร์มกล้วยไม้

ธุรกิจดังกล่าวแล้ว คงอยู่ควบคู่กับการท่องเที่ยวตลอดไป แต่ชุมชนจะอนุรักษ์ไว้ได้อย่างไรบนพื้นฐานความยั่งยืน

บทสรุป

การจัดธุรกิจท่องเที่ยว สำหรับชุมชน

ในปัจจุบันการท่องเที่ยวได้ขยายตัวเข้าสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วในรอบ 50 ปี ของการท่องเที่ยว ชุมชนชาวนา ชุมชนประมง ชุมชนชาวสวน ฯลฯ ต้องเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าสู่การขยายตัวทางการท่องเที่ยว

คนในชุมชนต้องขายอสังหาริมทรัพย์ให้แก่คนในเมืองต่างวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาที่ดินในหมู่บ้านประมงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวชายทะเล ที่นาที่สวนเชิงป่าเขาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตภูเขา หรือริมแม่น้ำส่งผลต่อการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคมวัฒนธรรม และการแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างไม่เป็นธรรม

ชุมชนไม่ควรขายที่ดินของตนเอง เพราะที่ดินมีอยู่อย่างจำกัด
แต่ตอบสนองความต้องการอย่างไม่จำกัด
ที่ดินในอนาคตจึงหายาก และราคาแพงยิ่งขึ้น

ชุมชนควรตั้งรับ ปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยว แต่การตั้งรับ ปรับตัว ชุมชนควรตระหนักถึงสิ่งต่อไปนี้

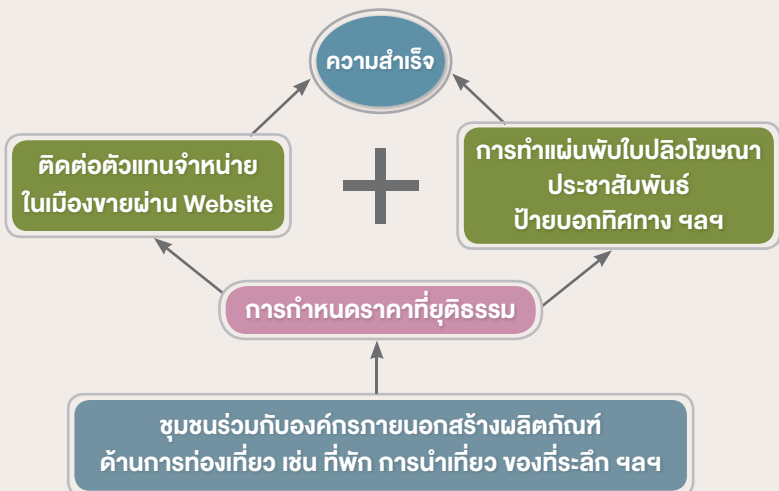
- นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางมาเที่ยวในชุมชนของเราได้ตลอดปี มีเฉพาะบางฤดูกาลเท่านั้น การท่องเที่ยวในชุมชนเป็นแต่เพียงอาชีพเสริม
- ชุมชนต้องร่วมกันสร้างกิจกรรมหรือผลผลิตทางการท่องเที่ยวในชุมชน โดยใช้ทรัพยากร แรงงาน ภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรมในชุมชนเป็นพื้นฐาน ชุมชนเราอยู่ในเขตโครงการหลวงน่าจะจัดการท่องเที่ยวร่วมกับโครงการหลวงได้

“อย่าโค่นสวนสร้างรีสอร์ท”

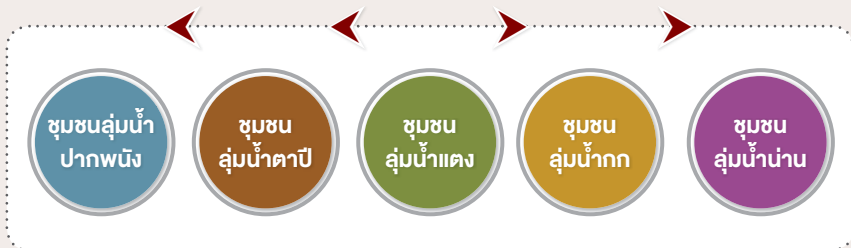

- เมื่อสร้างผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแล้ว (ที่พัก การนำเที่ยว ของที่ระลึก ฯลฯ) ต้องจัดหาช่องทางการจำหน่าย ต้องโฆษณาผ่านวิทยุ หนังสือพิมพ์ ใบปลิว แผ่นพับ ป้ายประกาศ การประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

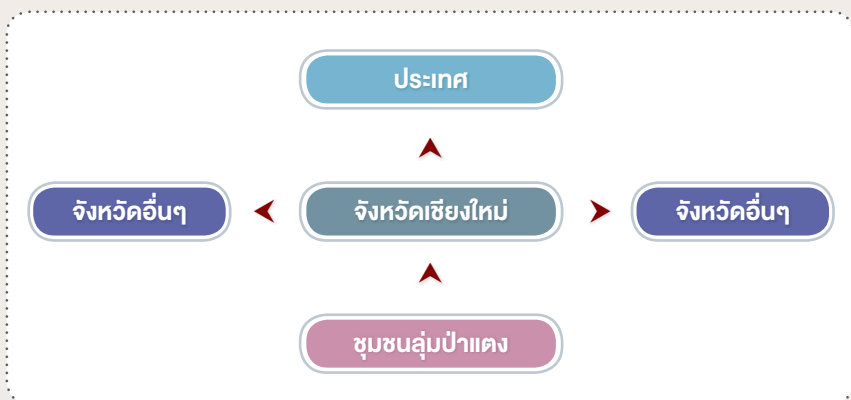

การจัดการตลาดด้านการตลาดผลผลิตในชุมชน ควรร่วมมือกับหน่วยงาน
ภายนอกชุมชน

- ชุมชนต้องสร้างเครือข่ายแนวนอนระหว่างชุมชนกับชุมชน และแนวตั้งระหว่างชุมชนขึ้นสู่ภูมิภาค และประเทศเพื่อประสานการตลาดและแลกเปลี่ยนความรู้

ตัวอย่างสร้างเครือข่ายในแนวนอน

ตัวอย่างสร้างเครือข่ายในแนวตั้ง

นักท่องเที่ยวมาคอยแม่อุคอ เฉพาะเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม

- ชุมชนต้องใช้หลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และมองพัฒนาการท่องเที่ยวระยะยาว
- การจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวในชุมชนต้องยึดหลักพอประมาณ (ไม่ลงทุนมาก ไม่จัดธุรกิจใหญ่โต) เพราะนักท่องเที่ยวมีมากเฉพาะ 2 เดือนเท่านั้น เช่น จัดบ้านพัก 2-3 หลัง นักท่องเที่ยวเข้ามามาก ทางเดินที่เสริมที่พัง มีเหตุผลในการคิด การตัดสินใจ ในการแก้ปัญหา และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ อย่าโลภ อย่าตามคนอื่น ต้องรู้จักประมาณตน ว่าเรามีกำลัง ความรู้ ความสามารถเพียงใด

อย่างไรก็ตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้องมีเงื่อนไข ความรู้คู่คุณธรรม จึงจะนำไปสู่ความสำเร็จอย่างมั่นคง ยั่งยืน

การดำเนินธุรกิจต้องใช้ความรู้คู่คุณธรรม เช่น การเกษตรอินทรีย์ เกษตรกรต้องทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ น้ำหมักชีวภาพ การผลิตยาฆ่าแมลงจากสารอินทรีย์ การทำหัวเชื้อจุลินทรีย์ การทำบักینگ การต่อตา การแปรรูปผลิตผล การตลาด เป็นต้น ถ้าเกษตรกรขาดความรู้ ได้แต่ซื้อปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ต้นทุนการผลิตสูง ขายผลผลิตได้กำไรน้อย หรือขาดทุน สารพิษตกค้างในดิน ในน้ำ ในพืชผักในตัวเกษตรกร และผู้บริโภค

ผู้บริโภคยุคใหม่ จะกินอะไรต้องเลือกสิ่งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและตนเอง

ยกตัวอย่าง ทำไมผลผลิตจากโครงการหลวงราคาสูงกว่าผลผลิตของชาวบ้าน แต่ทำไมคนจึงนิยมบริโภคทั้งนี้เพราะพืชผักโครงการหลวงปลอดภัยกับผู้บริโภค

ผลผลิตโครงการหลวงเชื่อมั่นไว้วางใจได้ ปลอดภัยกับผู้บริโภค

เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ลูกค้าในระยะยาว และยกระดับชื่อเสียงของผลผลิต ดังนั้นการผลิตสินค้าและเสนอขายต้องใช้เงื่อนไขของความรู้คู่คุณธรรมประกอบ อย่าลืมว่า

“ซื้อกินไม่หมด ดกกินไม่นาน”

จะทำการเพื่ออายุเรา ไม่คิดถึงลูกหลานและประเทศชาติบ้างหรือ

ประวัติส่วนตัวและผลงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูสิทธิ์ ชูชาติ

ภาควิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

202 ถนนช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

โทรศัพท์ 08 1672 7897 อีเมล choobook@yahoo.com

คุณวุฒิทางการศึกษา

พ.ศ. 2523 (ปริญญาโท) กศ.ม. สาขาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2514 (ปริญญาตรี) กศ.บ. สาขาการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร

พ.ศ. 2508 ปกศ. สูง วิทยาลัยครูยะลา

ผลงานวิจัย (เรียงจากปัจจุบันไปอดีต)

พ.ศ. 2553 การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในมิติเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทนุอดหนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่ : วนิดาการพิมพ์

พ.ศ. 2553 โครงการหลวงพระราชกรณียกิจนวมินทรมหาราชเพื่อปวงประชาราษฎร์, สาขาท่องเที่ยวและการโรงแรม ร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่ : วนิดาการพิมพ์

- พ.ศ. 2551 การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เขตพื้นที่ลุ่มน้ำสาละวิน ในมิติเศรษฐกิจพอเพียง ทนอดหนุนการวิจัย องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- พ.ศ. 2550 โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทนอดหนุนการวิจัย องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- พ.ศ. 2548 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เขตลุ่มแม่น้ำแม่แตง ทนอดหนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- พ.ศ. 2545 โครงการสำรวจที่พักประเภทเกสต์เฮาส์ในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทนอดหนุนการวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- พ.ศ. 2544 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตลุ่มแม่น้ำวาง ทนอดหนุนการวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- พ.ศ. 2542 การจัดพิพิธภัณฑ์ในประเทศญี่ปุ่น เพื่อการเรียนรู้แก่เยาวชน ทนอดหนุนการวิจัย JSPS รัฐบาลญี่ปุ่น
- พ.ศ. 2541 การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการอนุรักษ์ป่า และระบบนิเวศ เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งของประเทศไทย ทนอดหนุนการวิจัยประเภทกำหนดเรื่อง สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- พ.ศ. 2540 “กาดจ๊ว” (ตลาดจ๊ว): มิติหนึ่งของภาพสะท้อนในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของสังคมชาวนาในภาคเหนือของประเทศไทย, ทนอดหนุนการวิจัยทางวัฒนธรรมประจำปี พ.ศ. 2537 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- พ.ศ. 2539 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในมณฑลยูนนาน: ศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในนครคุนหมิงเมืองถุนาน และเมืองหลูซี, ทนอดหนุนการวิจัยโครงการศึกษาประเทศเพื่อนบ้าน สำนักงานสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ
- พ.ศ. 2536 การวิจัยเชิงประเมินผล โครงการ “การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเชิงสังคม” (Social Environment Preservation). ทนอดหนุนการวิจัยศูนย์สังคมพัฒนา สภาคณาธิการแห่งประเทศไทย
- พ.ศ. 2532 กลองหลวง: สงครามพิธีกรรมในล้านนา, ทนอดหนุนการวิจัย มูลนิธิเจมส์ เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน
- พ.ศ. 2529 การค้าขายทางเรือบริเวณลุ่มน้ำปิงระหว่างภาคเหนือกับภาคกลางของประเทศไทย (พ.ศ. 1893-2504) ทนอดหนุนการวิจัย มูลนิธิเจมส์ เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน

- พ.ศ. 2526 THE ROLE OF THAI WOMEN IN PRESERVATION AND DISSEMINATION OF TRADITION CULTURAL VALUES IN THE DEVELOPMENT OF NEW VALUES IN THAILAND: A CASESTUY FROM LANNA THAI.
ทุนอุดหนุนการวิจัย UNESCO
- พ.ศ. 2524 พ่อค้าวัวต่าง: ผู้บุกเบิกการค้าขายในหมู่บ้านภาคเหนือของประเทศไทย (พ.ศ. 2398-2503) ทุนอุดหนุนการวิจัย กรมการฝึกหัดครู

ผลงานทางวิชาการที่เผยแพร่และตีพิมพ์: (เอกสารประกอบการสอน/ตำรา/หนังสือ) (เรียงจากปัจจุบันไปอดีต)

- พ.ศ. 2561 ตามรอยพระยุคลบาท เรื่อง ชีวิตวัฒนธรรม. (ฉบับที่ 2). ศูนย์ศึกษาศาสตร์ พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่ : วนิดาการพิมพ์
- พ.ศ. 2561 การเสด็จประพาสต้นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. ศูนย์ศึกษาศาสตร์ พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่ : วนิดาการพิมพ์
- พ.ศ. 2559 ตามรอยพระยุคลบาท เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมและชีวิตวัฒนธรรม. สำนักศิลป วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่
- พ.ศ. 2557 ตามรอยพระราชดำริสู่ความสำเร็จ. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่ : วนิดาการพิมพ์
- พ.ศ. 2555 โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อประโยชน์สุขของปวงประชา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่ : วนิดาการพิมพ์
- พ.ศ. 2554 อุตสาหกรรมท่องเที่ยว. ครั้งที่ 5. เชียงใหม่ : วนิดาการพิมพ์
- พ.ศ. 2554 หลักการทรงงาน ตามรอยพระยุคลบาท. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่ : วนิดาการพิมพ์

ກາດພນວກ

การท่องเที่ยวแบบพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ

โดย...ผศ.ขุสิทธิ์ ขุชาติ
โทร. (081) 6727897

• แนวคิด
(Concept /
Thought)

• ทฤษฎี
(Theory)

พระราชดำริ

โครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ

หลักการทรงงาน 23 ข้อ

1. ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ
2. ระเบิดจากข้างใน
3. แก้ปัญหาที่จุดเล็ก
4. ทรงทำตามลำดับขั้น
5. ภูมิสังคม
6. ลงศรัทธา
7. ไม่คิดตำรา
8. ประหยัดเรียบง่ายได้ประโยชน์สูงสุด

หลักการทรงงาน 23 ข้อ (ต่อ)

9. ทำใจง่าย
10. การมีส่วนร่วม
11. ประโยชน์ส่วนรวม
12. บริการรวมที่จุดเดียว
13. ทรงใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ
14. ใช้ธรรมชาติปราบธรรมชาติ
15. ปลูกป่าในใจคน
16. ขาดทุนคือกำไร

หลักการทรงงาน 23 ข้อ (ต่อ)

17. การพึ่งตนเอง
18. พออยู่พอกิน
19. เศรษฐกิจพอเพียง
20. ความซื่อสัตย์ สุจริต และกตัญญู
21. ทำงานอย่างมีความสุข
22. ความเพียร
23. รู้ รัก สามัคคี

"...ขอให้ระลึกเสมอว่า งานเกษตรนี้
กว้างขวางมากตั้งแต่การผลิต รวมทั้งการ
ค้นคว้าเพื่อการผลิต การจัดการ
จนกระทั่งการจัดจำหน่ายผลผลิต แต่ละคน
จึงพยายามทำงานให้สุดความสามารถ
ความรู้ ความชำนาญของตัวและร่วมมือกัน
ทุกฝ่าย การเกษตรจึงจะก้าวหน้าเป็นผลดี
ถึงส่วนรวมได้..."

พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 9 กรกฎาคม 2507

การจัดการเกี่ยวกับเรื่อง 3 M

M1 + M2 + M3 = ผลสำเร็จ

M 1 = Money

M 2 = Man

M 3 = Management

(กระแสพระราชปรารภเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2513)

ทฤษฎีใหม่

ขั้นที่ 1 การผลิตเพื่อพออยู่พอกินและพึ่งตนเอง

- ที่ดินควรมีอย่างน้อย 15 ไร่ (หรือน้อยกว่านี้ เช่น 5 ไร่ก็ได้)
- จัดการขุดสระเพื่อกักน้ำไว้ใช้ในการเกษตรตลอดปี (สระน้ำใช้เลี้ยงปลาได้)
- ทำนาปลูกข้าว ปลูกพืชไร่ พืชสวน ผักสวนครัว สมุนไพร ไม้ยืนต้น
- เลี้ยงสัตว์ กิน - ขาย - และมูลสัตว์ ผลิตปุ๋ยอินทรีย์

ขั้นที่ 2 การรวมพลัง (พระราชโอรส) วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2538

รูปแสดงการรวมพลังตามแนวพระราชดำริ

ขั้นที่ 3 ประสานงานแหล่งเงินทุน (พระราชโอรส วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2538)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทางสายกลาง

ความรู้: รอบคอบ ระมัดระวัง
คุณธรรม: ซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อคน สติปัญญา หนักแน่น

นำไปสู่: เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม
สมดุล/พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง

การท่องเที่ยวคืออะไร

การท่องเที่ยว คือ การเดินทางออกจากบ้านพักเป็นการชั่วคราวระยะเวลานาน เพื่อไปเยี่ยมญาติมิตร การพักผ่อน การประชุมสัมมนา การเล่นกีฬา หรือ วัตถุประสงค์อื่น ๆ แต่ไม่ใช่ย้ายถิ่นฐาน หรือการประกอบอาชีพ

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว (ต่อ)

ทรัพยากรการท่องเที่ยว

คือ สินค้าด้านการท่องเที่ยวซึ่งต้องเสนอขาย พร้อมการบริหารที่ดีให้แก่ลูกค้า (นักท่องเที่ยว)

ทรัพยากรการท่องเที่ยว (ต่อ)

- แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คือ สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติมีความสวยงามแปลกตา น่าศึกษา เช่น ธรรมชาติที่สวยงาม น้ำตก ถ้ำทะเล หาดทราย เกาะ ฯลฯ

ทรัพยากรการท่องเที่ยว (ต่อ)

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นผู้สร้างขึ้นทั้งในอดีต และปัจจุบัน มีคุณค่าแก่การศึกษา น่าสนใจ เช่น สถานที่และเหตุการณ์ ในประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี พิธีกรรม การจัดกิจกรรมต่างๆ

แนวคิดสำหรับการท่องเที่ยว

1. การท่องเที่ยวในชุมชนชาวม้ง ไม่เกิดขึ้นตลอดปี มีเฉพาะเทศกาล

2. การท่องเที่ยวแประบาง มีตลอดทั้งปี

แนวคิดสำหรับการท่องเที่ยว (ต่อ)

3. การท่องเที่ยวไม่ใช่ว่าจะเกิดขึ้นตลอดเวลา

4. สินค้าการท่องเที่ยว คือ ธรรมชาติที่สวยงาม

แนวคิดสำหรับการท่องเที่ยว (ต่อ)

5. ชาวบ้านควรจัดทำธุรกิจการท่องเที่ยวขนาดเล็ก บนพื้นฐานของวัฒนธรรมและศิลปท้องถิ่น

6. ชาวบ้านหรือคนในชุมชนควรทำการเกษตรแบบผสมผสาน หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ไปสู่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามหลักการการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

แนวคิดสำหรับการท่องเที่ยว (ต่อ)

7. นักท่องเที่ยวต้องการสัมผัสธรรมชาติในชุมชนที่มีธรรมชาติบริสุทธิ์

8. มนุษย์ชาติ และหน่วยงานของรัฐมาสนับสนุนช่วยเหลือชาวบ้าน

**การพัฒนาอย่างยั่งยืน
Sustainable Development****การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
Sustainable Tourism**

ธุรกิจนำเที่ยวในชุมชน (ต่อ)

ธุรกิจนำเที่ยวในชุมชน (ต่อ)

ธุรกิจที่พักในชุมชน

รูปแบบธุรกิจที่พักในชุมชนมีหลายแบบ คือ

- **โฮมสเตย์ (Home stay)** ที่พักแบบนี้พักร่วมกับเจ้าของบ้าน ประหยัดการลงทุน แต่ขาดความเป็นส่วนตัวทั้งเจ้าของบ้าน และนักท่องเที่ยว

ธุรกิจที่พักในชุมชน (ต่อ)

- **การกางเต็นท์** การจัดงานกางเต็นท์บริการนักท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมหนึ่งที่พบบางฤดูกาล ลานกางเต็นท์ควรเลือกบริเวณที่มีธรรมชาติสวยงาม น่าประทับใจ ปลอดภัย อากาศบริสุทธิ์ ผู้จัดงานกางเต็นท์ต้องจัดบริการเรื่องไฟฟ้า น้ำดื่ม อาหาร เครื่องนอน ระยะเวลาในการกางเต็นท์ การรักษาความสะอาด การรักษาความปลอดภัย ไม่แก่ผู้มาพัก

ธุรกิจที่พักในชุมชน (ต่อ)

- **อีโคลอจ (Ecolodge)** คือ ที่พักขนาดเล็กที่กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม อาจสร้างเป็นหลังเล็ก ๆ ไข่วิสกี้ ในท้องถิ่นตกแต่งตามสถาปัตยกรรมและวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดให้มี 1 ห้องพัก 1 ห้องครัว เปรียบเสมือนที่พักที่ตกแต่งตามสถานที่ในสวนงามกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม อีโคลอจ 1 แห่ง อาจจัดที่พักมากกว่า 1 ห้องก็ได้

ธุรกิจที่พักในชุมชน (ต่อ)

- **การทาว์รีสอร์ท (Resort)** ในชุมชนควรจัดทาว์รีสอร์ท (ขนาดเล็ก) ตามลักษณะของชุมชนหรือการเกษตรที่เด่นชัด กิจกรรมเชิงก่อกำเนิดแล้วทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวและจากผลิตภัณฑ์เกษตรหรือของส่งตลาด และจำหน่ายกับนักท่องเที่ยวมาพักในลักษณะอาหาร เครื่องดื่ม ยาสมุนไพร ของที่ระลึก ฯลฯ

ธุรกิจที่พักในชุมชน (ต่อ)

การสร้างเครือข่ายการตลาด

ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ

บริหารด้วยหลัก 3 ห่วง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ด้านอาหารสุขภาพ
- ด้านโภชนาการสุขภาพ
- เครื่องดื่ม
- อาหารสุขภาพ
- เครื่องดื่มสุขภาพ

การจัดทำอาหารและเครื่องดื่มในแก่นักท่องเที่ยว

การจัดทำอาหารและเครื่องดื่มในแก่นักท่องเที่ยว

ธุรกิจของที่ระลึก

ธุรกิจของที่ระลึก (ต่อ)

ธุรกิจของที่ระลึก (ต่อ)

ธุรกิจการขนส่ง

ธุรกิจการขนส่ง (ต่อ)

ธุรกิจการขนส่ง (ต่อ)

ธุรกิจสปาไทย

ธุรกิจสปาไทย (ต่อ)

ธุรกิจสอนอาหารไทย

การสอนอาหารไทย
ในให้นักท่องเที่ยว
ชาวต่างประเทศเป็น
ธุรกิจการท่องเที่ยว
อย่างหนึ่งซึ่งเป็นที่นิยม
ในปัจจุบันนี้
นักท่องเที่ยว
ชาวต่างชาติชอบบริการ
ในการเรียนอาหารไทย
ระยะเวลา 1-2 วัน หรือ
กำลังใจเป็นพิเศษก็อาจ
ใช้เวลามากกว่านี้

ธุรกิจสอนอาหารไทย (ต่อ)

ธุรกิจสอนอาหารไทย (ต่อ)

ธุรกิจสอนอาหารไทย (ต่อ)

กิจกรรมอื่น ๆ

กิจกรรมอื่น ๆ

กิจกรรมอื่น ๆ

กิจกรรมอื่น ๆ

กิจกรรมอื่น ๆ

หลักการตลาดของชุมชน

หลักการตลาดของชุมชน (ต่อ)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“ซื้อกินไม่นาน ผด ตดกินไม่นาน”

จะทำกินเพื่ออายุเรา ไม่คิดถึงลูกหลานและประเทศชาติบ้างหรือ

ស័ស័

TOURISM AND SUFFICIENCY ECONOMY

แผนผังการท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง

